

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18375

Θέμα 295^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 635-654**A. ΚΕΙΜΕΝΟ****ΑΙΜΩΝ**

*Πάτερ, σός εἰμι· καὶ σύ μοι γνώμας ἔχων
χρηστάς ἀπορθοῖς, αἷς ἔγωγ' ἐφέψομαι.* 635

*Ἐμοὶ γὰρ οὐδεὶς ἀξιῶσεται γάμος
μείζων φέρεσθαι σοῦ καλῶς ἡγουμένου.*

ΚΡ. *Οὕτω γάρ, ᾧ παῖ, χρή διὰ στέρνων ἔχειν,
γνώμης πατρώας πάντ' ὀπισθεν ἐστάναι.* 640

*Τούτου γὰρ οὔνεκ' ἄνδρες εὐχονται γονὰς
κατηκόους φύσαντες ἐν δόμοις ἔχειν,
ὡς καὶ τὸν ἐχθρὸν ἀνταμύνωνται κακοῖς
καὶ τὸν φίλον τιμῶσιν ἐξ ἴσου πατρί.*

Ὅστις δ' ἀνωφέλητα φιτῦει τέκνα, 645

*τί τόνδ' ἂν εἴποις ἄλλο πλὴν αὐτῷ πόνους
φῦσαι, πολὺν δὲ τοῖσιν ἐχθροῖσιν γέλων;*

*Μὴ νῦν ποτ', ᾧ παῖ, τὰς φρένας γ' ὑφ' ἡδονῆς
γυναικὸς οὔνεκ' ἐκβάλης, εἰδῶς ὅτι*

ψυχρὸν παραγκάλισμα τοῦτο γίγνεται, 650

γυνὴ κακὴ ξύνευνος ἐν δόμοις. Τί γὰρ

γένοιτ' ἂν ἔλκος μείζον ἢ φίλος κακός;

Ἀλλὰ πτύσας ὡσεὶ τε δυσμενῆ μέθες

τὴν παῖδ' ἐν Ἄιδου τήνδε νυμφεύειν τινί.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὅστις δ' ἀνωφέλητα ... τήνδε νυμφεύειν τινί.****(Μονάδες 30)**

Όποιος όμως γεννάει άχρηστα παιδιά, τι άλλο θα έλεγες πως γέννησε αυτός παρά βάσανα για τον εαυτό του και πολύ γέλιο για τους εχθρούς του; Ποτέ λοιπόν, παιδί μου, να μην αλλάξεις τις τωρινές σου σκέψεις από έρωτα για μια γυναίκα, γνωρίζοντας ότι αυτό γίνεται παγερό αγκάλιασμα, όταν δηλαδή μια γυναίκα είναι κακή σύζυγος στο σπίτι. Γιατί ποιο πράγμα μπορεί να γίνει μεγαλύτερη πληγή από τον κακό φίλο; Αλλά αφού την περιφρονήσεις (περιφρονώντας την) σαν να ήταν εχθρός σου άφησε αυτήν την κόρη στον Άδη να παντρευτεί κάποιον.

2. Για ποιο λόγο οι αρχαίοι αποκαλούσαν τον Σοφοκλή μέλιτταν;

(Μονάδες 10)

Η γλώσσα του Σοφοκλή, που εκφράζει την ακμή της αττικής κλασικής εποχής, διακρίνεται για την κομψότητα και την λεπτότητα. Χρησιμοποιώντας λέξεις λογιότερες, και όχι καθημερινές και μεγαλοπρεπείς, διατηρεί το υψηλό επίπεδο του λόγου του Αισχύλου, ενώ διαγράφει με λίγους στίχους τις έξοχες εικόνες. Μεταχειρίζεται ακόμα, αριστοτεχνικά την τραγική ειρωνεία, την περιπέτεια και την αναγνώριση, παρουσιάζοντας με άριστο τρόπο το ήθος των ηρώων του. Γι' αυτό και οι αρχαίοι τον αποκαλούσαν μέλιτταν, ενώ ο Αριστοφάνης έλεγε *το στόμα αυτού μέλιτι κεχρισμένον ἦν*.

3. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἔχων	-ις	
ἀξιώσεται	-μα	
εἶποις	-ος	
γίγνεται	-ος	
νυμφεύειν	-η	

(Μονάδες 5)

ἔχων → ἔξις
ἀξιώσεται → ἀξίωμα
εἶποις → ἔπος
γίγνεται → γένος
νυμφεύειν → νύμφη

β) επομένως, φορείο, διήγηση, έντιμος, στάση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

επομένως → έφέψομαι
φορείο → φέρεσθαι
διήγηση → ήγουμένου
έντιμος → τιμῶσιν
στάση → έστάναι

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλόλογος